

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 11ης Σεπτεμβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Ελευθερία εγκαταστάσεως — Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών — Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) — Οδηγία 85/611/ΕΟΚ — Άρθρο 45 — Έννοια των “πληρωμών στους μεριδιούχους” — Παράδοση τίτλων ονομαστικών μεριδίων στους μεριδιούχους»

Στην υπόθεση C-88/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Βέλγιο) με απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Φεβρουαρίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Philippe Gruslin

κατά

Beobank SA, πρώην Citibank Belgium SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, J. L. da Cruz Vilaça (εισηγητή), Γ. Αρέστη, J.-C. Bonichot, και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 27ης Νοεμβρίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο P. Gruslin, εκπροσωπούμενος από τους L. Misson και J. Meyer, avocats,
- η Beobank SA, πρώην Citibank Belgium SA, εκπροσωπούμενη από τους M. van der Haegen και A. Fontaine, avocats
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J.-C. Halleux και την M. Jacobs,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Hottiaux καθώς και τους J. Rius και A. Nijenhuis,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 45 της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 375, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 95/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1995 (ΕΕ L 168, σ. 7, στο εξής: οδηγία ΟΣΕΚΑ).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του P. Gruslin και της Beobank SA, πρώην Citibank Belgium SA (στο εξής: Beobank), επί του ζητήματος της παραδόσεως τίτλων ονομαστικών μεριδίων του αμοιβαίου επενδυτικού κεφαλαίου Citiportfolios (στο εξής: αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η οδηγία ΟΣΕΚΑ τροποποιήθηκε επανειλημμένως πριν καταργηθεί από την οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 302, σ. 32), η οποία αναδιατύπωσε την οδηγία ΟΣΕΚΑ. Κατά τον χρόνο, όμως, των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης εφαρμοζόταν η οδηγία ΟΣΕΚΑ.
- 4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 5 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, είχαν ως εξής:

«[Εκτιμώντας] ότι [...] ενδείκνυται ο συντονισμός των εθνικών νομοθεσιών που διέπουν τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων προκειμένου να γίνει σε κοινοτικό επίπεδο η προσέγγιση των όρων ανταγωνισμού μεταξύ των οργανισμών αυτών και να επιτευχθεί στον τομέα αυτό πιο αποτελεσματική και πιο ομοιόμορφη προστασία των μεριδιούχων· ότι ο συντονισμός αυτός ενδείκνυται για να διευκολυνθούν οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που εδρεύουν σε ένα κράτος μέλος να διαθέτουν τα μερίδιά τους στο έδαφος άλλων κρατών μελών·

ότι η επίτευξη των στόχων αυτών διευκολύνει την άρση των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των μεριδίων των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων στην Κοινότητα και ότι ο συντονισμός αυτός συμβάλλει στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς·

ότι, λαμβάνοντας υπόψη τους προαναφερόμενους στόχους, είναι επιθυμητή, όσον αφορά τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων που εδρεύουν στα κράτη μέλη, η θέσπιση στοιχειωδών κοινών κανόνων όσον αφορά την άδεια λειτουργίας τους, τον έλεγχό τους, τη δομή τους, τη δραστηριότητά τους και τις πληροφορίες που οφείλουν να δημοσιεύουν·

ότι η εφαρμογή των εν λόγω κοινών κανόνων αποτελεί επαρκή εγγύηση, χάρη στην οποία, με την επιφύλαξη των ισχυουσών διατάξεων σχετικά με την κίνηση κεφαλαίων, οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που εδρεύουν σε ένα κράτος μέλος θα μπορούν να διαθέτουν τα μερίδιά τους στα άλλα κράτη μέλη, χωρίς τα κράτη αυτά να μπορούν να υπάγουν τους οργανισμούς αυτούς ή τα μερίδιά τους σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη εκτός από εκείνες οι οποίες, στα κράτη αυτά, δεν διέπουν τομείς που ρυθμίζονται από την παρούσα οδηγία· ότι πάντως πρέπει να προβλεφθεί πως αν ένας οργανισμός συλλογικών επενδύσεων διαθέτει τα μερίδιά του σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύει, πρέπει να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε [οι μεριδιούχοι] να μπορούν να ασκούν απρόσκοπτα τα οικονομικά τους δικαιώματα και να έχουν στη διάθεσή τους τις αναγκαίες πληροφορίες [εντός του κράτους μέλους αυτού]».

- 5 Το άρθρο 1, παράγραφος 6, της οδηγίας ΟΣΕΚΑ όριζε τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την κίνηση των κεφαλαίων καθώς και των άρθρων 44 και 45 και του άρθρου 52 παράγραφος 2, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να υπάγει τους [οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)] που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος ούτε τα μερίδια που εκδίδουν οι ΟΣΕΚΑ αυτοί σε κανενός είδους άλλη διάταξη στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία, όταν οι ΟΣΕΚΑ αυτοί διαθέτουν τα μερίδιά τους στο έδαφός του.»

- 6 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής:

«Ένας ΟΣΕΚΑ, προκειμένου να ασκήσει τη δραστηριότητά του, πρέπει να λάβει άδεια από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει ο ΟΣΕΚΑ [...]

Αυτή η άδεια λειτουργίας ισχύει για όλα τα κράτη μέλη.»

- 7 Στο τμήμα VIII της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Ειδικές διατάξεις για τους ΟΣΕΚΑ που διαθέτουν τα μερίδιά τους σε άλλα κράτη μέλη διαφορετικά από τα κράτη της έδρας τους», το άρθρο 44, παράγραφος 1, όριζε τα εξής:

«Ο ΟΣΕΚΑ ο οποίος διαθέτει τα μερίδιά του σε άλλο κράτος μέλος πρέπει να τηρεί τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν σε αυτό το κράτος και δεν εμπίπτουν στον τομέα που ρυθμίζεται από την παρούσα οδηγία.»

- 8 Το άρθρο 45 της εν λόγω οδηγίας όριζε τα εξής:

«Στην περίπτωση του άρθρου 44, ο ΟΣΕΚΑ οφείλει, μεταξύ άλλων, τηρώντας τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στο κράτος μέλος της εμπορίας, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται στους μεριδιούχους αυτού του κράτους οι πληρωμές, η εξαγορά ή η εξόφληση των μεριδίων καθώς και η δημοσίευση των πληροφοριών που επιβάλλονται στον ΟΣΕΚΑ.»

- 9 Το σημείο 1.10 υπό τη στήλη 1, με τίτλο «Πληροφορίες σχετικά με το αμοιβαίο κεφάλαιο», του σχεδίου Α, το οποίο αποτελούσε παράρτημα της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, όριζε τα εξής:

«Μνεία του είδους και των κυριότερων χαρακτηριστικών των μεριδίων, με τη διευκρίνιση ιδίως:

- του είδους του δικαιώματος (εμπράγματο, ενοχικό ή άλλο) που αντιπροσωπεύει το μερίδιο,
- των πρωτότυπων τίτλων ή των παραστατικών πιστοποιητικών αυτών των τίτλων, της εγγραφής σε βιβλίο ή σε λογαριασμό,
- των χαρακτηριστικών των μεριδίων: ονομαστικά ή στον κομιστή. [...]

[...]

Το βελγικό δίκαιο

- 10 Το άρθρο 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990, για τις χρηματοοικονομικές πράξεις και τις χρηματοπιστωτικές αγορές (*Moniteur belge* της 22ας Δεκεμβρίου 1990, σ. 23800, στο εξής: νόμος της 4ης Δεκεμβρίου 1990), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, όριζε τα εξής:

«Ο οργανισμός επενδύσεων του πρώτου εδαφίου οφείλει να ορίσει έναν οργανισμό από αυτούς του άρθρου 3, στοιχείο 1 ή 2, για να εξασφαλίζεται η διανομή στους μεριδιούχους, η πώληση ή η εξαγορά των μεριδίων, καθώς και η δημοσίευση [...] των πληροφοριών που απαιτείται να δημοσιοποιεί ο οργανισμός επενδύσεων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 11 Από την απόφαση περί παραπομπής και από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι το αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios είναι ένα αμοιβαίο επενδυτικό κεφάλαιο λουξεμβουργιανού δικαίου, με εταιρία διαχείρισης την εταιρία λουξεμβουργιανού δικαίου Citiportfolios και θεματοφύλακα τράπεζα την εταιρία λουξεμβουργιανού δικαίου Citibank Luxembourg.
- 12 Η Beobank διένειμε στο Βέλγιο το ενημερωτικό φυλλάδιο του αμοιβαίου κεφαλαίου Citiportfolios, ως οργανισμός που ορίστηκε από την εταιρία Citiportfolios βάσει του άρθρου 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990.
- 13 Ο P. Gruslin, Βέλγος υπήκοος, κάτοικος Βελγίου, το διάστημα μεταξύ 12ης και 24ης Ιανουαρίου 1996 πραγματοποίησε επένδυση στο αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios εγγραφόμενος απευθείας προς απόκτηση μεριδίων στην εταιρία Citibank Luxembourg. Η Beobank δεν προσέφερε τη διεύθυνσή της για τους σκοπούς της εγγραφής ούτε εισέπραξε κάποια σχετική προμήθεια.
- 14 Στις 9 Σεπτεμβρίου 1996 η εταιρία Citibank Luxembourg έθεσε τέρμα, με αφετηρία τις 17 Σεπτεμβρίου 1996, σε όλες τις σχετικές με λογαριασμούς και υποθέσεις σχέσεις της με τον P. Gruslin και τον κάλεσε να αποσύρει όλα τα κεφάλαια και όλες τις αξίες που βρίσκονταν ακόμη στους λογαριασμούς του. Τον ειδοποίησε ότι ελλείπει οδηγιών του ως προς τις πράξεις που θα έπρεπε να διενεργηθούν για τη ρευστοποίηση των μεριδίων του αμοιβαίου κεφαλαίου Citiportfolios, τα μερίδια αυτά θα εγγράφονταν επ' ονόματί του στον κατάλογο των μεριδιούχων που τηρούσε ο εκδότης. Στις 14 Οκτωβρίου 1996, ελλείπει οδηγιών εκ μέρους του P. Gruslin, η εταιρία Citibank Luxembourg προέβη σ' αυτή την εγγραφή.
- 15 Τον Δεκέμβριο του 1996 ο P. Gruslin απέστειλε στην Beobank επιστολή με την οποία ζήτησε να του παραδοθούν οι τίτλοι των μεριδίων που είχαν αναγραφεί επ' ονόματί του στον κατάλογο των μεριδίων που αφορούσε το αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios. Η Beobank απάντησε ότι τα μερίδια δεν ήταν καταχωρισμένα στον φάκελο που τηρούσε η Beobank για τον P. Gruslin, επειδή είχαν αγορασθεί απευθείας από την εταιρία Citibank Luxembourg. Η Beobank τον ενημέρωσε επίσης ότι διαβίβασε τον φάκελο της υποθέσεως στην εταιρία Citibank Luxembourg για τα περαιτέρω.
- 16 Στις 14 Ιανουαρίου 2008 ο P. Gruslin προσέφυγε στο tribunal de commerce de Bruxelles ζητώντας να υποχρεωθεί η Beobank να του παραδώσει τους επίμαχους τίτλους, ώστε να αποδείξει την κυριότητά του επί των μεριδίων για τα οποία είχε προβεί σε εγγραφή. Το δικαστήριο δεν ικανοποίησε το αίτημά του και ο P. Gruslin άσκησε έφεση κατά της σχετικής αποφάσεως, στηριζόμενος ιδίως στο άρθρο 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990.

- 17 Με απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2011 το *cour d' appel de Bruxelles* έκρινε ότι ήταν αβάσιμο το αίτημα του P. Gruslin να του παραδοθούν οι επίμαχοι τίτλοι, επισημαίνοντας ιδίως ότι, στο μέτρο που το άρθρο 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990 μετέφερε στο βελγικό δίκαιο το άρθρο 45 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, ο όρος «διανομή», τον οποίο χρησιμοποιεί το ανωτέρω άρθρο, νοείται ως «πληρωμή» στους μεριδιούχους και σαφώς όχι, όπως υποστηρίζει ο P. Gruslin, ως παράδοση των τίτλων των μεριδίων.
- 18 Ο P. Gruslin άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής. Προς στήριξη της αναιρέσεώς του υποστηρίζει, ιδίως, ότι κατά το άρθρο 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990 η παράδοση των τίτλων των μεριδίων περιλαμβάνεται στα καθήκοντα που ανατίθενται στην Beobank για το αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios.
- 19 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το *Cour de cassation* αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 45 της οδηγίας [ΟΣΕΚΑ] την έννοια ότι ο όρος “πληρωμές [...] στους μεριδιούχους” αφορά επίσης την παράδοση στους μεριδιούχους τίτλων ονομαστικών μεριδίων;»

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- 20 Με έγγραφο της 6ης Μαρτίου 2014, το οποίο περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Μαρτίου, ο P. Gruslin ζήτησε την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα στις 13 Φεβρουαρίου 2014, βάσει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, υποστηρίζοντας, κατ' ουσίαν, ότι στη σκέψη 48 των προτάσεων του ο γενικός εισαγγελέας αναφέρθηκε σε μια νέα νομική αρχή, επί της οποίας δεν είχαν τοποθετηθεί οι διάδικοι στις παρατηρήσεις τους.
- 21 Κατ' αρχάς, κατά το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτισθεί επαρκώς, ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ή ακόμα όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένων.
- 22 Δεύτερον, δυνάμει του άρθρου 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, αποστολή του γενικού εισαγγελέα είναι να διατυπώνει δημοσίως, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων στις οποίες, κατά τον Οργανισμό του Δικαστηρίου, απαιτείται η έκφραση της γνώμης του. Κατά την εκπλήρωση της αποστολής αυτής έχει τη δυνατότητα, κατά περίπτωση, να αναλύει μια αίτηση προδικαστικής αποφάσεως εντάσσοντάς την σε πλαίσιο ευρύτερο εκείνου το οποίο σαφώς προσδιόρισαν το αιτούν δικαστήριο ή οι διάδικοι της κύριας δίκης. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από το σκεπτικό επί του οποίου αυτές βασίζονται, η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας δεν είναι απαραίτητη κάθε φορά που ο γενικός εισαγγελέας θέτει ένα νομικό ζήτημα επί του οποίου δεν έχει διεξαχθεί συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (απόφαση *Polotovost*, C-470/12, EU:C:2014:101, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 23 Εν προκειμένω το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, κρίνει ότι διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να απαντήσει στο υποβληθέν ερώτημα και ότι οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν ενώπιόν του, μεταξύ άλλων και από τον P. Gruslin, έχουν ως αντικείμενο τα στοιχεία αυτά.
- 24 Κατά συνέπεια, το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

25 Με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η προβλεπόμενη στο άρθρο 45 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ υποχρέωση, κατά την οποία ΟΣΕΚΑ ο οποίος διαθέτει τα μερίδιά του σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος της έδρας του οφείλει να εξασφαλίζει τις πληρωμές των μεριδιούχων αυτού του κράτους, έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει την παράδοση στους μεριδιούχους τίτλων των μεριδίων που είναι καταχωρισμένα στο όνομά τους στον κατάλογο των μεριδιούχων που τηρεί ο εκδότης.

Επί του παραδεκτού

26 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατυπώνει επιφυλάξεις σχετικά με το παραδεκτό του προδικαστικού ερωτήματος, κατ' ουσίαν λόγω του ότι ο P. Gruslin μετέβη ο ίδιος στο Λουξεμβούργο για να προβεί στην εγγραφή προς απόκτηση μεριδίων, απευθείας στην εταιρία Citibank Luxembourg, ενώ ο σκοπός της οδηγίας ΟΣΕΚΑ ήταν να προστατέψει τους μεριδιούχους που πραγματοποιούν επενδύσεις μέσω μεσάζοντος εγκατεστημένου σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύει ο ΟΣΕΚΑ. Συνεπώς, η οδηγία αυτή δεν τυγχάνει, κατ' ανάγκην, εφαρμογής στη διαφορά της κύριας δίκης.

27 Πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου η διαδικασία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αποτελεί μέσο συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, με το οποίο το Δικαστήριο τους παρέχει τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που είναι αναγκαία για την επίλυση των διαφορών επί των οποίων καλούνται να αποφανθούν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Fish Legal και Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, εντός του κανονιστικού και πραγματικού πλαισίου που αυτό προσδιόρισε με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, απολαύουν τεκμηρίου λυσιτελείας. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο, μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Fish Legal και Shirley, EU:C:2013:853, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

29 Δεν αμφισβητείται, αφενός, ότι το αμοιβαίο κεφάλαιο Citiportfolios έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο και ότι τα μερίδιά του διατέθηκαν στο Βέλγιο. Αφετέρου, το άρθρο 138, δεύτερο εδάφιο, του νόμου της 4ης Δεκεμβρίου 1990 σκοπούσε να μεταφέρει στο βελγικό δίκαιο το άρθρο 45 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ και ο P. Gruslin στηρίχθηκε στις εν λόγω διατάξεις για να επιτύχει την παράδοση των επίμαχων στη διαφορά της κύριας δίκης τίτλων. Κατά συνέπεια, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 22 των προτάσεών του, δεν φαίνεται ότι το προδικαστικό ερώτημα, το οποίο αφορά αυστηρά την ερμηνεία του άρθρου αυτού, είναι άσχετο προς την ύπαρξη ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

30 Συνεπώς, το προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

31 Η οδηγία ΟΣΕΚΑ δεν ορίζει την έννοια των «πληρωμών στους μεριδιούχους» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 45 της οδηγίας.

- 32 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας συνάγεται ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχουν ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου τους πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύονται αυτοτελώς και ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και τον σκοπό της επίμαχης ρυθμίσεως (απόφαση *Fish Legal* και *Shirley*, EU:C:2013:853, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 33 Από τη δεύτερη έως και την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προκύπτει ότι, για να διασφαλιστεί η ελεύθερη εμπορία των μεριδίων των ΟΣΕΚΑ εντός της Ένωσης, η οδηγία αυτή συντονίζει τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν τους ΟΣΕΚΑ, κατά τρόπον ώστε, αφενός, να γίνεται εντός της Ένωσης προσέγγιση των όρων ανταγωνισμού μεταξύ των οργανισμών αυτών και, αφετέρου, να επιτευχθεί πιο αποτελεσματική και πιο ομοιόμορφη προστασία των μεριδιούχων. Για τον σκοπό αυτό η εν λόγω οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κοινούς κανόνες όσον αφορά την άδεια λειτουργίας των ΟΣΕΚΑ, τον έλεγχο τους, τη δομή τους, τη δραστηριότητά τους και τις πληροφορίες που οφείλουν να δημοσιεύουν.
- 34 Από το άρθρο 1, παράγραφος 6, της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, σε συνδυασμό με την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, συνάγεται ότι η ελεύθερη εμπορία των μεριδίων των ΟΣΕΚΑ εντός της Ένωσης συνεπάγεται, για τους ΟΣΕΚΑ που εδρεύουν σε κράτος μέλος, τη δυνατότητα να διαθέτουν τα μερίδιά τους σε άλλο κράτος μέλος χωρίς το τελευταίο να μπορεί να τους υπαγάγει σε κανενός είδους άλλη διάταξη στον τομέα που διέπει η οδηγία αυτή.
- 35 Έτσι, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, κάθε ΟΣΕΚΑ, προκειμένου να ασκήσει τη δραστηριότητά του, πρέπει να λάβει άδεια από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει και αυτή η άδεια λειτουργίας ισχύει για όλα τα κράτη μέλη.
- 36 Ομοίως, το άρθρο 44, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει ότι, όταν ΟΣΕΚΑ διαθέτει τα μερίδιά του σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύει, πρέπει να τηρεί τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν σε αυτό το κράτος και δεν εμπίπτουν στον τομέα που ρυθμίζεται από την οδηγία ΟΣΕΚΑ.
- 37 Το άρθρο 45 της οδηγίας αυτής ορίζει, όμως, ότι στην περίπτωση αυτή ο ΟΣΕΚΑ οφείλει, μεταξύ άλλων, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται στους μεριδιούχους αυτού του κράτους οι πληρωμές, η εξαγορά ή η εξόφληση των μεριδίων, καθώς και η δημοσίευση των πληροφοριών που επιβάλλονται στον ΟΣΕΚΑ. Η ανωτέρω διάταξη διευκρινίζει ότι ο ΟΣΕΚΑ πρέπει να λαμβάνει τα μέτρα αυτά τηρώντας τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στο κράτος μέλος της εμπορίας.
- 38 Από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προκύπτει ότι το άρθρο 45 της οδηγίας σκοπεί να διασφαλίσει την ύπαρξη μηχανισμών που να επιτρέπουν στους μεριδιούχους να ασκούν απρόσκοπτα τα οικονομικά τους δικαιώματα στο κράτος μέλος στο οποίο διατίθενται τα μερίδια καθώς και να δημοσιεύονται εντός του κράτους αυτού οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στους μεριδιούχους από τον ΟΣΕΚΑ.
- 39 Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν με την εγγραφή και την κατοχή μεριδίων ενός ΟΣΕΚΑ ενδέχεται να συνδέονται διάφορες παροχές, στις οποίες αναφέρεται η *Beobank* στις παρατηρήσεις της, από το γράμμα του άρθρου 45 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προκύπτει πάντως ότι η μόνη υποχρέωση που βαρύνει τον οργανισμό αυτό είναι να εξασφαλίζει στους μεριδιούχους, εντός του κράτους μέλους της εμπορίας, τις πληρωμές, την εξαγορά ή την εξόφληση των μεριδίων και τη δημοσίευση των πληροφοριών.

- 40 Επομένως, διαπιστώνεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε αναγκαίο αλλά και επαρκές, για να επιτευχθεί πιο αποτελεσματική και πιο ομοιόμορφη προστασία των μεριδιούχων, να επιβάλλει στους ΟΣΕΚΑ την υποχρέωση να εξασφαλίζουν στους μεριδιούχους εντός του κράτους μέλους της εμπορίας τις παροχές που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη σκέψη.
- 41 Ειδικότερα, οι διατάξεις της οδηγίας ΟΣΕΚΑ που διέπουν τα οικονομικά δικαιώματα των μεριδιούχων και την υποχρέωση πληροφόρησης αυτών την οποία υπέχει ο ΟΣΕΚΑ δεν αναφέρονται στον τρόπο εκπροσωπήσεως, κατοχής και κυκλοφορίας των μεριδίων ενός ΟΣΕΚΑ ούτε στους τρόπους αποδείξεως της κυριότητας των μεριδίων για την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων από τους κατόχους αυτών.
- 42 Όπως επισήμανε τόσο ο γενικός εισαγγελέας, στο σημείο 32 των προτάσεών του, όσο και η Επιτροπή, η μορφή με την οποία εκδίδεται το μερίδιο συνδέεται αναπόσπαστα με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αποδειχτεί η κυριότητα των μεριδίων και να ασκηθούν τα σχετικά δικαιώματα.
- 43 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το σημείο 1.10, υπό τη στήλη 1, με τίτλο «Πληροφορίες σχετικά με το αμοιβαίο κεφάλαιο», του σχεδίου Α, το οποίο αποτελούσε παράρτημα της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, απαριθμεί τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στους μεριδιούχους όσον αφορά το είδος και τα κυριότερα χαρακτηριστικά των μεριδίων που εκδίδει ο ΟΣΕΚΑ, περιλαμβανομένης της μορφής των μεριδίων, ήτοι αν θα υπάρξουν ενσώματοι τίτλοι, παραστατικά πιστοποιητικά ή εγγραφή σε βιβλίο ή λογαριασμό, καθώς και μνεία του αν τα μερίδια θα εκδοθούν ως ονομαστικά ή στον κομιστή.
- 44 Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 29 των προτάσεών του, διαπιστώνεται ότι η οδηγία ΟΣΕΚΑ δεν διέπει τους ανωτέρω τομείς, καθώς αρκείται στη θέσπιση μιας υποχρέωσης πληροφόρησης των μεριδιούχων ως προς τα ζητήματα αυτά.
- 45 Κατά συνέπεια, μεριδιούχος δεν μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 45 της οδηγίας αυτής και, ιδίως, στην υποχρέωση που υπέχει ο ΟΣΕΚΑ να εξασφαλίζει την πληρωμή στους μεριδιούχους στο κράτος μέλος εμπορίας, προκειμένου να απαιτήσει από την οικονομική υπηρεσία του οργανισμού αυτού την παράδοση των τίτλων των μεριδίων που είναι καταχωρισμένα στο όνομά του.
- 46 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο ιγ', της οδηγίας 2009/65, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 22 της οδηγίας αυτής. Πράγματι, προκύπτει σαφώς ότι το περιεχόμενο του καταλόγου των μεριδιούχων, η οργάνωση της τηρήσεως του καταλόγου αυτού καθώς και ο τόπος στον οποίο τηρείται διέπονται είτε από τη νομοθεσία του κράτους μέλος στο οποίο έχει την έδρα του ο ΟΣΕΚΑ είτε από τις οργανωτικές ρυθμίσεις της εταιρίας διαχειρίσεως του οργανισμού αυτού.
- 47 Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 45 της οδηγίας ΟΣΕΚΑ υποχρέωση, κατά την οποία ΟΣΕΚΑ ο οποίος διαθέτει τα μερίδιά του σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος της έδρας του οφείλει να εξασφαλίζει τις πληρωμές των μεριδιούχων στο κράτος μέλος της εμπορίας, έχει την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει την παράδοση στους μεριδιούχους τίτλων των μεριδίων που είναι καταχωρισμένα στο όνομά τους στον κατάλογο των μεριδιούχων που τηρεί ο εκδότης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Η προβλεπόμενη στο άρθρο 45 της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 95/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1995, υποχρέωση, κατά την οποία οργανισμός συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες ο οποίος διαθέτει τα μερίδιά του σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος της έδρας του οφείλει να εξασφαλίζει τις πληρωμές των μεριδιούχων στο κράτος μέλος της εμπορίας, έχει την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει την παράδοση στους μεριδιούχους τίτλων των μεριδίων που είναι καταχωρισμένα στο όνομά τους στον κατάλογο των μεριδιούχων που τηρεί ο εκδότης.

(υπογραφές)